

der staar „Folkeskolen“. Det tror jeg er en Subtilitet, som det virkelige Liv ikke vil godkende.

Jeg skal dernæst besvare nogle Ytringer af andre Medlemmer, og jeg vil der navnlig vende mig til det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg). Det ærede Medlems Udtalelse om — og det er ogsaa blevet optaget fra anden Side — at Loven væsentlig er en Lønningslov, er ikke rigtig. En lige saa stor og vigtig Del af Loven er ikke Lønningslov, men indeholder paa mange Maader mange nærmere angivne Forbedringer af Skolen. Og at betragte den næsten væsentlig som Lønningslov staar ikke i Overensstemmelse med det ærede Medlems Klage over, at der paa lægges Kommunerne derved ret store Byrder; thi disse Byrder ere ikke paadragne Kommunerne ved Lønningsforbedringer for Skolelærerne, men netop ved de andre Bestemmelser i Skoleloven, Bestemmelsen om ny Skoler, om ny Lærerembeders Oprettelse, som hører til det, hvormed vi forbedre Skolen og ikke Skolelærernes Stilling.

Og fremdeles med Hensyn til det ogsaa fra nogle Sider fremdragne, at vi her paabyrde Hartkornet ny Byrder, siger jeg, at Skoleloven kan og skal ikke være en Beskatningslov. Det har den aldrig til sigtet, og det kan den naturligvis ikke til sigte. Men paa den anden Side maa den være berettiget til at tage Bestemmelser om Udgifter, som paahvile Kommunerne, uden Hensyn til paa hvilken Maade Kommunerne tilvejebringe Pengene dertil; om det er ved Skat paa Hartkornet eller paa anden Maade, det kan Skoleloven ikke bestemme noget om. Det er noksom bekendt, at der foreligger paa anden Maade Forslag om i den Henseende at forandre Skattegrundlaget, men at der ikke er kommet et Resultat endnu paa det Punkt, kan dog ikke være en Hindring ikke blot for denne Lov, men for en hvilken som helst Lov, der kommer til at regulere noget som helst med Hensyn til en Kommunes Udgifter.

Saa er der endelig endnu et Punkt, som jeg kort skal berøre, og det er Kaldesspørgsmaalet. Det har ikke foreligget og foreligger heller ikke nu, og jeg skal derfor udtale mig meget kort derom. Naar det er sagt, som jeg læste mig til, i det andet Ting, at her var der lidt et Nederlag af Folketinget, og der saa til Gengæld blev sagt dernede, som jeg hører, af Ministeren, at det var Landstinget og Regeringen, der havde tabt, ja, saa er vel det rigtige Forhold det, som jeg mindes at have læst i Historiebøger, at begge Parter

tilskreve sig Sejren. Begge Parter kunne efter min Mening ogsaa lige godt gøre det, for saa vidt status quo i det væsentlige er bevaret; Nederlag, om man vil bruge dette Udtryk, have de begge lidt i Forhold til, hvad de tidligere have ønsket. Landstinget har tidligere ønsket ved denne Lovs Behandling at faa en ganske anden, ny Kaldelsesmaade; det har det maattet opgive. Det har fremdeles maattet gaa noget tilbage fra status quo i Loven af 1856 ved at acceptere Begrænsningen af Skønobjektet til Lærerdygtighed, moralsk Vandel — ikke videre, ikke en Smule videre, det maa jeg bestemt fastholde. Paa den anden Side, hvad er Folketinget gaaet tilbage fra? Det er gaaet tilbage fra den Ophævelse af Skønretten, som i Folketingets oprindelige Forslag var et Hovedpunkt. De have maattet indrømme Bevarelsen af Skønretten over de indstillede, saaledes som den indeholdes i Loven af 1856, kun med Begrænsning af Skønobjektet til de to Momenter, som jeg lige har nævnt. For saa vidt der tillige maatte have været Tanker om at borteskamotere den Valgret for den kaldsberettigede lige over for tre, som Loven hjemler, saa er det ikke lykkedes, thi jeg fastholder den Reservation, jeg tog ved 4de Behandling mod, at man ved nogen som helst Udtalelse af Ordføreren, ja, jeg vil endogsaa sige af den højtærede Minister, eller af noget som helst Medlem af Tingene, kan fortolke autentisk en Lov. Hvis den skal autentisk fortolkes, kan den kun fortolkes af en ny Lov; saa længe det ikke er sket, bliver Loven at anvende, saaledes som den staar, og saaledes som den rettelig maa forstaaes. I den Henseende forekommer det mig derfor, at man med fuldkommen Ret kan sige, at begge Parter tilskreve sig Sejren. Her er det for Resten nok saaledes, at det er Modparten, der tilskriver den anden Part Sejren og selv reserverer sig Nederlaget. — Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Landstinget nu har lidt en Ydmygelse i denne Sag, vil jeg, som jo har været med lige fra Begyndelsen, og det er nu gennem fire Sessioner, minde om, hvad der allerførste Gang blev udtalt af Landstinget, nemlig at der var 4 Punkter, som et Fler-tal i det andet Ting havde faaet sat ind i Loven, saaledes som den var forelagt af den daværende Kultusminister, fire Punkter, som man aldrig kunde gaa med til. Det ene var en Skolekommission sammensat efter de videst gaaende Regler for almindelig Valgret og udrustet med den videst gaaende Myndighed over for Læreren, lige